Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător – Holevițcaia Liudmila

Dosarul nr. 3a-217/26

2-23102072-02-3a-11022026

D E C I Z I E

dispozitiv

27 mai 2026 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ

al Curții de Apel Centru

În componență:

Președintele ședinței, judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei

Grefier Morozov Sabrina

a examinat în ședință publică, apelurile declarate de Ministerul Mediului și avocatul Grosu Vladimir în interesele SRL „Capital Extract” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 30 octombrie 2025, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de SA „Crioconstrucția” împotriva Ministerului Mediului, persoană terță SRL „Capital Extract” cu privire la anularea actelor administrative individual defavorabile și a deciziei adoptate în procedura prealabilă și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se admit apelurile declarate de Ministerul Mediului și avocatul Grosu Vladimir în interesele SRL „Capital Extract”.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 30 octombrie 2025 și se emite o nouă decizie, prin care:

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de SA „Crioconstrucția” împotriva Ministerului Mediului, persoană terță SRL „Capital Extract” cu privire la anularea deciziei nr. 09-07/892 din 12 mai 2023, a ordinului nr. 82 din 17 mai 2023 și a deciziei adoptată în procedura prealabilă nr. 13-05/1268 din 20 iunie 2023 și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil cu privire la atribuirea în folosință a sectorului de subsol alăturat zăcământului, deja exploatat în baza contractului nr. 196 din 28 octombrie 2014, se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de

Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător – Holevițcaia Liudmila
Dosarul nr. 3a-217/26
2-23102072-02-3a-11022026

D E C I Z I E

27 mai 2026 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componență:
Președintele ședinței, judecător Sîrbu Victoria
Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Morozov Sabrina

examinând în ședință publică, apelurile declarate de Ministerul Mediului și avocatul Grosu Vladimir în interesele SRL „Capital Extract" împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 30 octombrie 2025, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de SA „Crioconstrucția" împotriva Ministerului Mediului, persoană terță SRL „Capital Extract" cu privire la anularea actelor administrative individual defavorabile și a deciziei adoptate în procedura prealabilă și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

a c o n s t a t a t :

Pretențiile din acțiune

- La 14 iulie 2023, SA „Crioconstrucția”, s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Ministerului Mediului, persoană terță SRL „Capital Extract”, solicitând:

- anularea deciziei cu privire la includerea sectorului solicitat în lista sectoarelor scoase la concursul pentru dreptul de folosință asupra sectoarelor de subsol;
- obligarea Ministerului Mediului să emită decizia pozitivă cu privire la atribuirea în folosință SA „Crioconstrucția” a sectorului de subsol alăturat zăcământului exploatat pentru efectuarea cercetărilor geologice suplimentare în scopul stabilirii conturului integral al zăcământului și asigurarea folosirii raționale și complexe a subsolului.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că a înaintat către Ministerul Mediului o cerere, prin care a solicitat acordarea dreptului de efectuare a explorărilor geologice suplimentare, asupra sectoarelor alăturate zăcământului deținut în folosință, pentru sporirea rezervelor de nisip-prundiș și asigurarea folosirii raționale și complexe a subsolului.

În motivarea cererii a indicat că exploatează zăcământul de nisip-prundiși „*****”(partea de Est), în baza contractului cu privire la atribuirea în folosință a sectoarelor de subsol pentru extragerea substanțelor minerale utile nr. 196 din 28 octombrie 2014, astfel, cerința SA „Crioconstrucția” a fost întemeiată prin art. 21 lit. g) al Codului subsolului și pct. 6 Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 570 din 2009.

Prin răspunsul nr. 09-07/892 din 12 mai 2023, s-a comunicat că Ministerul Mediului a examinat cererea SA „Crioconstrucția” referitor la atribuirea în folosință a unui sector de subsol alăturat zăcământului de nisip-prundiș „*****”(partea de Est), pentru cercetare geologică suplimentară a zăcământului și comunică despre imposibilitatea satisfacerii solicitării din următorul considerent, iar urmare a examinării materialelor anexate la solicitare, s-a constatat că o parte din sectorul de subsol din cadrul sectorului nr. 2, delimitat de punctele unghiulare nr. 3-8, cu o suprafață de 9,6 ha, face parte din sectorul de subsol solicitat pentru cercetări geologice de către SRL „Capital Extract”.

În acest mod s-a propus modificarea suprafeței sectorului de subsol solicitat pentru cercetare în coordonare cu Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale.

Nefiind de acord cu soluția adoptată pe marginea soluționării cererii, SA „Crioconstrucția” a înaintat cererea prealabilă, înregistrată cu nr. 3021 din 30 mai 2023, prin care a solicitat suspendarea examinării cererii SRL „Capital Extract” de atribuire a sectorului de subsol concomitent solicitat spre atribuire și de către SA „Crioconstrucția” până la emiterea soluției definitive și irevocabile pe marginea cererii SA „Crioconstrucția”, anularea deciziei cu privire la includerea sectorului solicitat în lista sectoarelor scoase la concursul pentru dreptul de folosință asupra

sectoarelor de subsol cu adoptarea deciziei pozitive cu privire la atribuirea în folosință SA „Crioconstrucția” a sectorului de subsol alăturat zăcământului exploatat pentru efectuarea cercetărilor geologice suplimentare în scopul stabilirii conturului integral al zăcământului și asigurarea folosirii raționale și complexe a subsolului.

Concomitent, la 30 mai 2023, de către SA „Crioconstrucția” a fost înaintată cererea cu privire la prezentarea informației, prin care s-a solicitat să fie prezentată informația privind următoarele:

1.) La ce etapă de examinare se află cererea SRL „Capital Extract”

2.) Dacă la caz a fost aprobat sectorul solicitat de SRL „Capital Extract” în lista sectoarelor de subsol propuse spre atribuire în folosință în bază de concurs cu prezentarea copiei deciziei Ministerului Mediului

3.) Copia cererii SRL „Capital Extract” cu actele aferente.

În motivarea cererii cu privire la prezentarea informației s-a indicat că odată ce prin răspunsul nr. 09-07/892 din 12 mai 2023 Ministerul Mediului a propus modificarea suprafeței sectorului de subsol solicitat pentru cercetare în coordonare cu Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, se constată necesitatea SA „Crioconstrucția” de a lua cunoștința cu aspectele legate de cererea SRL „Capital Extract” și materialele aferente procedurii intentate pe marginea acestei cereri. Însă, informația solicitată nu a fost prezentată până în prezent, cererea cu privire la prezentarea informației fiind ignorată și nesoluționată.

Reclamanta a menționat că prin răspunsul nr. 13-05/1268 din 20 iunie 2023, Ministerul Mediului a respins cererea prealabilă înaintată de către SA „Crioconstrucția” ca fiind neîntemeiată.

Astfel, SA „Crioconstrucția”, consideră că soluția adoptată pe marginea soluționării cererii prealabile este nefondată și emisă cu încălcarea normelor legislației în vigoare, remarcând că modul de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol pentru cercetarea geologică, extragerea substanțelor minerale utile solide și apelor subterane, construirea și exploatarea construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile este reglementat prin Regulamentul cu privire la modul de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol, anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 570 din 11 septembrie 2009.

De altfel, SA „Crioconstrucția” în modul stabilit de legislația în vigoare, a depus la Ministerul Mediului o cerere corespunzătoare cu setul de acte aferente, fiind respectate și întrunite toate condițiile pentru acordarea dreptului de efectuare a explorărilor geologice suplimentare, asupra sectoarelor alăturate zăcământului deținut în folosință.

În acest context reține că Ministerul Mediului nu înaintează obiecții față de setul de acte și/sau cererea SA „Crioconstrucția”, ceea ce prezumă că acestea au fost înaintate în mod corespunzător. Unicul temei al refuzului constituie cererea SRL

„Capital Extract”, care solicită o parte din sectorul de subsol solicitat de SA „Crioconstrucția” pentru cercetare geologice, ceea este inadmisibil. În acest mod solicitarea SRL „Capital Extract” a fost pusă mai presus de norme legale.

Așadar, din răspunsul nr. 13-05/1268 din 20 iunie 2023, abia la data de 17 mai 2023, s-a emis ordinul nr. 82 cu privire la aprobarea listei cu sectorul de subsol scos la concurs pentru cercetarea geologică, în scopul evaluării rezervelor de nisip și nisip-prundiș, cu suprafața de 28,36 ha. Adică cu mult ulterior depunerii cererii de către SA „Crioconstrucția”.

Anume, la data 28 martie 2023 SA „Crioconstrucția” s-a adresat cu cerere către Ministerul Mediului cu privire la atribuirea în folosință a unui sector de subsol alăturat zăcământului exploatat de nisip-prundiș „*****”(partea de Est) în baza contractului nr. 196 din 28 octombrie 2014, pentru efectuarea cercetărilor geologice suplimentare a zăcământului.

Astfel, constată cu certitudinea că în momentul când SA „Crioconstrucția” s-a adresat cu cerere către Ministerul Mediului cu privire la atribuirea în folosință a unui sector de subsol alăturat zăcământului exploatat de nisip-prundiș „*****”(partea de Est) în baza contractului nr. 196 din 28 octombrie 2014 și când cererea dată era soluționată prin respingerea, de fapt, ordinul nr. 82 cu privire la aprobarea listei cu sectorul de subsol scos la concurs pentru cercetarea geologică, în scopul evaluării rezervelor de nisip și nisip-prundiș, cu suprafața de 28,36 ha din 17 mai 2023 - încă nu a existat.

Prin urmare, se deduce prezența situației, când Ministerul Mediului invocă un act emis ulterior și care nu a existat în momentul soluționării cererii de bază a SA „Crioconstrucția” în calitate de pretinsul motiv al respingerii acestei cereri.

Subsecvent, reclamanta menționează că la caz s-a omis cu desăvârșire faptul că SA „Crioconstrucția” beneficiază de norme de drept speciale, deoarece exploatează zăcământul de nisip-prundiș „*****”(partea de Est), în baza contractului cu privire la atribuirea în folosință a sectoarelor de subsol pentru extragerea substanțelor minerale utile nr. 196 din 28 octombrie 2014.

Așadar, legiuitorul a stipulat la lit. g) art. 21 din Codul subsolului că sectoarele de subsol se atribute în folosință fără concurs pentru: explorarea, explorarea geologică suplimentară pentru sporirea rezervelor sau extragerea substanțelor minerale utile dacă sectorul de subsol solicitat este alăturat zăcământului de substanțe minerale utile de același tip, exploatat de solicitant.

Reclamanta susține că la caz s-a încălcat ordinea de examinare a cererii stabilită prin capitolul III al Regulamentului cu privire la modul de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol, anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 570 din 11 septembrie 2009.

Potrivit pct. 8 al Regulamentului nominalizat, Ministerul Mediului verifică setul de documente anexat la cerere conform cerințelor capitolului II al prezentului

Regulament, după care îl transmite Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale pentru întocmirea concluziei geologice în care se indică datele despre lucrările de explorare geologică efectuate din contul mijloacelor bugetului de stal sau agenților economiei și suma care urmează a fi restituită statului pentru lucrările de explorare efectuate anterior. Se prezintă informația privind condițiile geologice, hidrogeologice, litologice, precum și date privind existența în regiunea dată a zăcămintelor de substanțe minerale utile explorate, aflate în rezervă de tipul respectiv de substanțe minerale utile explorate și exploatate. Termenul de pregătire a concluziei respective nu va depăși 15 zile de la ziua înregistrării documentelor la Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, după care materialele se restituie Ministerului Mediului.

Subsecvent, conform pct. 9 al Regulamentului, Ministerul Mediului este în drept să refuze atribuirea în folosință a sectorului de subsol în următoarele cazuri: a) cererea este depusă cu încălcarea cerințelor stabilite; b) solicitantul a prezentat informație neveridică; c) dacă, conform condițiilor geologice, hidrogeologice și/sau geomorfologice ale sectorului de subsol solicitat, este imposibilă satisfacerea cererii; d) existența în apropierea sectorului de subsol solicitat a zăcămintelor de rezervă explorate sau a zăcămintelor exploatate care ar asigura pe deplin necesitățile regiunii cu tipul respectiv de materie primă.

În acest mod reclamanta reține că, în speță, nu sunt stabilite cazuri de refuz în atribuirea în folosință SA „Crioconstrucția” a sectorului de subsol.

Mai mult, prin prisma lit. g) art. 21 din Codul subsolului și principiilor generale ale dreptului civil în domeniu, SA „Crioconstrucția” beneficiază de dreptul preferențial la atribuirea în folosință a sectoarelor de subsol alăturate zăcământului de substanțe minerale utile de același tip.

Astfel, reține că răspunsul Ministerului Mediului este unul arbitrar și nemotivat. Prin urmare, în timp ce SA „Crioconstrucția” invocă norme de drept în mod concret specificate, Ministerul Mediului în susținerea respingerii invocă niște argumente generalizate și formale, evitând să supună analizei cadrul legal pertinent și să aducă răspunsuri certe și motivate în fapt și în drept.

Din răspunsul nr. 13-05/1268 din 20 iunie 2023 se reține următoarea poziție: „*Totodată, Ministerul Mediului reiterează că, pentru a obține dreptul de folosință asupra sectoarelor de subsol este necesar respectarea procedurilor prestabilite, participarea la concursul pentru dreptul de folosință asupra sectoarelor din subsol, întrunirea condițiilor prevăzute de legislație*.”

De altfel, partea reclamanta subliniază că nu este indicat nimic specific raportat cazului de speța, mai mult după cum a fost indicat anterior alegațiile vizând concursul sunt irelevante. Așadar, la momentul când SA „Crioconstrucția” s-a adresat cu cerere către Ministerul Mediului cu privire la atribuirea în folosință a unui sector de subsol alăturat zăcământului exploatat de nisip-prundiș

”*****”(partea de Est) în baza contractului nr. 196 din 28 octombrie 2014, sectorul de subsol în cauză nu era scos la concurs pentru cercetarea geologică în scopul evaluării rezervelor de nisip și nisip-prundiș, deoarece ordinul nr. 82 era emis ulterior, abia la 17 mai 2023.

Concomitent, din răspunsul nr. 13-05/1268 din 20 iunie 2023 se reține: „*Astfel, solicitantul SA „Crioconstrucția” urmează să se conformeze cu norma legală, prin depunerea dosarului la Agenția pentru Geologie si Resurse Minerale întru a fi inclus în lista de participare în procesul de examinarea a tuturor dosarelor*. ”

În acest sens, reclamanta menționează că și în acest caz nu este evidențiată norma legală cărei se pretinde că SA „Crioconstrucția” urmează să se conformeze. Mai mult, după cum s-a evidenția anterior Regulamentul cu privire la modul de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol, anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 570 din 11 septembrie 2009 în mod explicit stipulează ordinea de depunere și soluționare a cererii, și cazurile exhaustive în care Ministerul Mediului este în drept să refuze atribuirea în folosință a sectorului de subsol: a) cererea este depusa cu încălcarea cerințelor stabilite: b) solicitantul a prezentat informație neveridică: c) dacă, conform condițiilor geologice, hidrogeologice și/sau geomorfologice ale sectorului de subsol solicitat, este imposibilă satisfacerea cererii: d) existența în apropierea sectorului de subsol solicitat a zăcămintelor de rezervă explorate sau a zăcămintelor exploatate care ar asigura pe deplin necesitățile regiunii cu tipul respectiv de materie primă.

În procesul lucrărilor de exploatare a zăcământului și analizării documentației geologice, SA „Crioconstrucția” a constatat posibila extindere a stratului de nisip-prundiș în exteriorul perimetrului minier existent, pe direcția nord și nord-est. Sectoarele solicitate pentru explorare geologică suplimentară sunt alăturate zăcământului, iar în cazul confirmării existenței rezervelor de nisip prundiș, lucrările date ar urma să stabilească conturul integral al zăcământului, astfel, asigurându-se folosirea rațională a subsolului prin posibilitatea extragerii cât mai depline și complexe din subsol a resurselor de substanțe minerale utile, cât și posibilitatea restabilirii aspectului suprafeței zăcământului printr-un singur proiect de recultivare, asigurându-se un impact minim asupra mediului.

Pe de altă parte, exploatarea integrală a zăcământului va exclude posibilitatea exploatărilor haotice, selective sau chiar ilicite a resurselor naturale. Lucrările de explorare geologică detaliată urmează a fi efectuate pe o suprafața totală de 24.568 ha (6.595 ha - sectorul 1 și 17.973 ha - sectorul 2), conform schemei anexate de către SA „Crioconstrucția” cu respectarea tuturor normelor de protecție a subsolului și a mediului înconjurător.

Astfel, fiind în nedumerire cum este posibil și pornind de la care raționamente și temeiuri juridice la soluționarea cererii cu privire la atribuirea în folosință a unui sector de subsol, care este alăturat zăcământului de substanțe minerale utile de

același tip, exploatat de solicitant SA „Crioconstrucția” în baza contractului încheiat încă din anul 2014, poate servi temei de refuz, solicitarea scoaterii la concurs a sectorului dat din partea unei companii nou create (data înregistrării: 18 octombrie 2021), care nu a activat în domeniu.

Concomitent reclamanta menționează că din conținutul răspunsului oferit rezultă că o parte din sectorul de subsol din cadrul sectorului nr. 2, delimitat de punctele unghiulare nr. 3-8, cu o suprafață de 9.6 ha, face parte din sectorul de subsol solicitat pentru cercetare geologică de către SRL „Capital Extract”. În acest mod deduce că la etapa când s-a examinat cererea SA „Crioconstrucția” exista doar oarecare cerere din partea SRL „Capital Extract”, însă acest sector nu era atribuit în folosință SRL „Capital Extract”.

În circumstanțele evidențiate, propunerea Ministerului mediului de a modifica suprafața sectorului de subsol solicitat pentru cercetare în coordonare cu Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale este defavorabilă pentru SA „Crioconstrucția”.

Cu alte cuvinte, înclinarea SA „Crioconstrucția” de a renunța la dreptul său legal de a solicita atribuirea sectorului de subsol pentru efectuarea explorărilor geologice suplimentare, asupra sectoarelor alăturate zăcământului gestionat, pentru sporirea rezervelor de nisip-prundiș și asigurarea folosirii raționale și complexe a subsolului. Respectiv, chiar în cazul în care câteva societăți pretind asupra aceluiași sector de subsol integral sau în parte, cererile acestora urmează să fie examinate în ordinea stabilită de legislația în vigoare.

Suplimentar, reclamanta a menționat că Constituția Republicii Moldova consfințește la art. 26 următoarele: (1) Dreptul la apărare este garantat. (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale. În conformitate cu art. 17 Cod administrativ drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

La caz, reclamanta consideră că este adusă atingere dreptului SA „Crioconstrucția” de a solicita atribuirea sectorului de subsol, fără concurs pentru efectuarea explorărilor geologice suplimentare, asupra sectoarelor alăturate zăcământului deținut în folosință, pentru sporirea rezervelor de nisip-prundiș și asigurarea folosirii raționale și complexe a subsolului.

Așadar, acționarea arbitrară a pârâtului prin înaintarea unor cerințe și proceduri atunci când legislația nu le impune în sarcina solicitantului SA „Crioconstrucția”, afectează exigențele unui proces echitabil în sensul art. 6 CEDO.

Totodată, din perspectiva Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 20 ianuarie 2015, reclamanta consideră că pârâtul nu este în drept de a admite derogări de la prevederile legii, situație, care riscă a avea loc la caz, când legea explicit prevede în lit. g) art. 21 Codul subsolului că sectoarele de subsol se atribuie în folosință fără

concurs pentru: explorarea, explorarea geologică suplimentară pentru sporirea rezervelor sau extragerea substanțelor minerale utile dacă sectorul de subsol solicitat este alăturat zăcământului de substanțe minerale utile de același tip, exploatat de solicitant, însă pârâtul încalcă prevederile date a legislației, impunând SA „Crioconstrucția” un concurs.

În circumstanțele speței, sacrificarea principiului preeminenței dreptului în sensul impunerii unei proceduri legale inaplicabile față de SA „Crioconstrucția” va avea *inter alia* drept efect defavorizarea SA „Crioconstrucția” în scopul de a-i acorda facilități unei părți – SRL „Capital Extract” în detrimentul SA „Crioconstrucția”, care activează în sectorul alăturat din anul 2014 și dispune de dreptul preferențial la alocarea sectorului.

Asemenea acțiuni nu pot fi admise de către autoritatea publică, sunt arbitrare și incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observator informat și dezinteresat.

În speță, norma legală clar, cert și explicit indică modalitatea de alocare a sectoarelor de subsol. Certitudine legală impusă în calitate de condiție *sine qua non* unui proces echitabil, vizează drepturile reclamantului, motiv din care pârâtul nu este în drept de a substitui voința legislatorului, materializată în conținutul normelor legale.

Prin urmare, în situația stabilită și circumstanțele expuse, Ministerul Mediului incorect și contrar prevederilor legale a dispus respingerea cererii inițiale și cererii prealabile a SA „Crioconstrucția”, concomitent, fiind adusă atingere dreptului SA „Crioconstrucția” de a beneficia de o procedură legală și transparentă de soluționare a chestiunii privind atribuirea sectorului de subsol, ceea ce este contrar principiului de comprehensibilitatea și transparența acțiunilor autorităților publice, stabilit prin art. 35 Cod administrativ.

Suplimentar, făcând trimitere la prevederile art. 21 și 120 Cod administrativ, reclamanta susține că actele emise de către Ministerul Mediului ca urmare soluționării cererii inițiale a SA „Crioconstrucția”, precum și cererii prealabile nu întrunesc cerințele enunțate supra.

Prin prisma art. 221, 222 Cod administrativ, se impune necesitatea de a obliga Ministerului Mediului să prezinte dosar administrativ pe marginea cazului de speța, inclusiv decizia cu privire la includerea sectorului solicitat în lista sectoarelor scoase la concursul pentru dreptul de folosință asupra sectoarelor de subsol. Or, cererea SA „Crioconstrucția” privind prezentarea informației din 30 mai 2023 nu a fost soluționată de către pârât, în acest mod SA „Crioconstrucția” neavând acces la actele, care au tangență nemijlocită cu litigiul.

Autoritățile publice sunt obligate să prezinte instanței de judecată, concomitent cu referința, dosarele administrative. La solicitarea instanței de judecată,

autoritățile publice sunt obligate să prezinte suplimentar și alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice, și să acorde informații.

- Prin cererea de concretizare din 07 aprilie 2025, SA „Crioconstrucția”, prin prisma art. 219 alin. (2) Cod administrativ, și-a concretizat cerințele acțiunii, solicitând:

- anularea deciziei Ministerului Mediului nr. 09-07/892 din 12 mai 2023, prin care s-a respins cererea inițială a SA „Crioconstrucția” nr. 02 din 28 martie 2023;
- anularea deciziei Ministerului Mediului nr. 13-05/1268 din 20 iunie 2023, prin care s-a respins cererea prealabilă a SA „Crioconstrucția” nr. 3021 din 30 mai 2023;
- anularea ordinului Ministerului Mediului nr. 82 din 17 mai 2023;
- obligarea Ministerului Mediului să emită actul administrativ favorabil cu privire la atribuirea în folosință SA „Crioconstrucția” a sectorului de subsol alăturat zăcământului exploatat pentru efectuarea cercetărilor geologice suplimentare în scopul stabilirii conturului integral al zăcământului și asigurarea folosirii raționale și complexe a subsolului.

Prin cererea menționată, reclamanta a mai reiterat că reieșind din prevederile art. 21 lit. g) Codul subsolului și principiilor generale ale dreptului civil în domeniu, SA „Crioconstrucția” beneficiază de dreptul preferențial la atribuirea în folosință a sectoarelor de subsol alăturate zăcământului de substanțe minerale utile de același tip.

Respectiv, se desprinde poziția părtinitoare a unor factori de decizie din cadrul Ministerului Mediului, care abuziv, contrar legislației în vigoare, interpretează eronat legea pentru a favoriza o companie care nu are nimic comun cu extragerea zăcămintelor minerale, cum este SRL „Capital Extract”. Astfel, unii factori de decizie din cadrul Ministerului Mediului urmărind alt scop decât scopul legii, aplică eronat legislația relevată speței, astfel, întreprind acțiuni care sunt în contradicție directă cu prevederile art. 21 lit. g) Codul subsolului și Regulamentul cu privire la modul de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 570 din 11 septembrie 2009.

Caracterul tendențios al acțiunilor pârâtului îndreptate spre favorizarea intereselor unei companii concrete și anume SRL „Capital Extract”, se desprinde din ilegalitățile admise la emiterea ordinului nr. 82 din 17 mai 2023 „*Cu privire la aprobarea listei cu sectorul de subsol scos la concurs pentru cercetare geologică*”, mimarea cărui, a concursului, urma să fie realizată la data de 03 aprilie 2024, de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale.

În vederea stopării acțiunilor abuzive din partea pârâtului, reclamantul SA „Crioconstrucția”, a înaintat un demers către Ministerul Mediului și Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, prin care a solicitat suspendarea petrecerii

concursului în privința sectorului de subsol scos la concurs pentru cercetare geologică prin ordinul nr. 82 din 17 mai 2023, în scopul evaluării rezervelor de nisip-prundiș, cu suprafața de 28,96 ha, amplasat la 0,2 km, sud de satul *****, r-nul *****și 1,0 km. , nord de or. *****.

Conform procesului verbal nr. 114, al ședinței Comisiei de concurs cu privire la selectarea câștigătorilor la folosirea sectoarelor de subsol pentru explorarea și/sau valorificare industrială a zăcămintelor de substanțe minerale utile din 03 aprilie 2024, la pct. 2 din ordinea de zi, cu votul a 6 membri din 9, Comisia a decis: "De a suspenda petrecerea concursului pentru sectorul de subsol cu suprafața de 28,96 ha, situat s. *****, r-nul *****, până la adoptarea unei hotărâri judecătorești definitive".

Soluția instanței de fond

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 30 octombrie 2025, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de SA „Crioconstrucția" și respectiv anulate: - 1) decizia nr. 09-07/892 din 12 mai 2023; - 2) ordinul nr. 82 din 17 mai 2023 și decizia adoptată în procedura prealabilă – nr. 13-05/1268 din 20 iunie 2023, cu obligarea Ministerului Mediului să emită actul administrativ individual favorabil cu privire la atribuirea în folosința reclamantei SA „Crioconstrucția" a sectorului de subsol alăturat zăcământului deja exploatat de reclamantă SA „Crioconstrucția", în baza contractului nr. 196 din 28 octombrie 2014, fără concurs, în vederea respectării prevederilor art. 21 lit. g) din Codul subsolului.

Solicitarea apelantului

- Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 04 noiembrie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ*) SRL „Capital Extract" a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru, din 30 octombrie 2025, iar la 23 ianuarie 2026 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ*) a fost înregistrată motivarea cererii de apel, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de SA „Crioconstrucția" să fie respinsă.

În motivarea cererii de apel s-a invocat că hotărârea contestată este ilegală și neîntemeiată, fiind pronunțată cu aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural, precum și cu o apreciere unilaterală, și nerezonabilă a probelor administrate.

Astfel, SRL „Capital Extract" a invocat nerespectarea de către SA „Crioconstrucția" a procedurii prealabile și a termenului de 30 de zile pentru sesizarea instanței, respectiv în fața instanței de fond, SRL „Capital Extract" a susținut că SA „Crioconstrucția" nu a solicitat, în cadrul procedurii prealabile, anularea ordinului Ministerului Mediului nr. 82 din 17 mai 2023 și nici nu l-a

anexat la cererea de chemare în judecată.

De altfel, apelanta a susținut că la 14 iulie 2023, SA „Crioconstrucția” s-a adresat instanței cu solicitarea de anulare a unei decizii neidentificate cu privire la includerea sectorului solicitat în lista sectoarelor scoase la concurs pentru dreptul de folosință asupra sectoarelor de subsol și de obligare a Ministerului Mediului să emită o decizie favorabilă cu privire la atribuirea în folosință a sectorului de subsol.

Prin urmare, dat fiind faptul că ordinul Ministerului Mediului nr. 82 din 17 mai 2023 nu a fost identificat și contestat expres, SRL „Capital Extract” a susținut că actul administrativ contestat nu putea fi determinat din cererea inițială.

Ulterior, prin cererea de completare din 01 aprilie 2025, cu depășirea termenului de 30 de zile, SA „Crioconstrucția” a solicitat expres anularea ordinului Ministerului Mediului nr. 82 din 17 mai 2023 și obligarea Ministerului Mediului să emită actul administrativ favorabil cu privire la atribuirea în folosință a sectorului de subsol.

În această ordine de idei, SRL „Capital Extract” a menționat că în ședința de judecată, SA „Crioconstrucția” a recunoscut lipsa unei cereri prealabile cu privire la anularea ordinului nr. 82, invocând că acesta ar fi fost emis după sesizarea instanței, însă argumentul dat este neîntemeiat, întrucât ordinul nr. 82 din 17 mai 2023 exista la data sesizării instanței, 14 iulie 2023, și putea fi contestat.

Totodată, apelanta a reținut că la 30 mai 2023, SA „Crioconstrucția” a depus atât cererea prealabilă, cât și cererea cu privire la prezentarea informației, iar ulterior, prin cererea de completare din 01 aprilie 2025, a contestat direct ordinul nr. 82 din 17 mai 2023, respectiv în opinia SRL „Capital Extract”, omisiunea de a formula o cerere prealabilă cu privire la anularea ordinului nr. 82 și de a sesiza instanța în termenul de 30 de zile constituie temei pentru declararea cererii de chemare în judecată ca inadmisibilă, în temeiul art. 208 alin. (1) și art. 209 alin. (1) Cod administrativ.

Contextual, SRL „Capital Extract” a susținut că respectarea procedurii prealabile era necesară în special, deoarece ordinul Ministerului Mediului nr. 82 din 17 mai 2023 reprezenta un act administrativ favorabil terțului, astfel încât drepturile SRL „Capital Extract” trebuiau respectate în cadrul procedurii administrative prealabile.

- La 13 noiembrie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ*) Ministerul Mediului a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru, din 30 octombrie 2025, iar la 12 februarie 2026 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ*) a fost înregistrată motivarea cererii de apel, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de SA „Crioconstrucția” să fie respinsă.

În motivarea cererii de apel, prin prisma situației de fapt și a evenimentelor

cronologice apelantul a invocat că la 28 martie 2023, SA „Crioconstrucția” s-a adresat Ministerului Mediului cu solicitarea de atribuire în folosință a unui sector de subsol alăturat zăcământului de nisip-prundiș „*****”, în baza contractului nr. 196 din 28 octombrie 2014, pentru efectuarea cercetărilor geologice suplimentare.

Prin răspunsul nr. 09-07/892 din 12 mai 2023, Ministerul Mediului a comunicat imposibilitatea satisfacerii cererii, întrucât o parte din sectorul nr. 2, delimitat de punctele unghiulare nr. 3-8, cu suprafața de 9,6 ha, făcea parte din sectorul solicitat anterior de SRL „Capital Extract” la 10 februarie 2022 pentru cercetări geologice. Totodată, SA „Crioconstrucția” i s-a propus modificarea suprafeței solicitate.

Nefiind de acord cu acest răspuns, la 30 mai 2023 SA „Crioconstrucția” a depus cerere prealabilă, solicitând suspendarea examinării cererii SRL „Capital Extract”, anularea deciziei cu privire la includerea sectorului solicitat în lista sectoarelor scoase la concurs și adoptarea unei decizii favorabile cu privire la atribuirea în folosință a sectorului de subsol.

Prin răspunsul nr. 13-05/1268 din 20 iunie 2023, Ministerul Mediului a respins aceste solicitări ca neîntemeiate.

Astfel, în ceea ce privește cererea SRL „Capital Extract”, apelanta a menționat că aceasta a fost depusă la 10 februarie 2022, solicitând organizarea și desfășurarea concursului pentru obținerea dreptului de folosință asupra sectorului de subsol cu suprafața de 28,96 ha, situat în extravilanul or. *****, în scopul efectuării explorărilor geologice pentru depistarea acumulărilor de nisip și nisip-prundiș.

La 10 martie 2022, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale a examinat materialele și informațiile existente în Fondul de Stat de informații cu privire la subsolul și în temeiul pct. 8 al Regulamentului cu privire la modul de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol, (*Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 570/2009*), a întocmit Concluzia geologică nr. 179/07 din 10 martie 2022, transmisă ulterior Ministerului Mediului pentru adoptarea deciziei potrivit pct. 9 și pct. 10 ale Regulamentului.

Totodată, apelantul a mai invocat faptul că activitatea Comisiei permanente de concurs pentru selectarea beneficiarului dreptului de folosire a sectoarelor de subsol a fost sistată din septembrie 2021 până la 21 iulie 2023, iar ordinul nr. 82 cu privire la aprobarea listei cu sectorul de subsol scos la concurs pentru cercetare geologică, în scopul evaluării rezervelor de nisip și nisip-prundiș, cu suprafața de 28,96 ha, a fost emis de Minister la 17 mai 2023.

De altfel, apelantul a susținut că este eronată concluzia instanței de fond potrivit căreia Ministerul Mediului ar fi respins cererea SA „Crioconstrucția” pentru a proteja drepturile SRL „Capital Extract”, respectiv Ministerul a procedat în conformitate cu Regulamentul cu privire la modul de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol (*Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 570/2009*), întrucât SRL „Capital Extract” a depus cererea anterior, prezentând actele necesare și de

fapt deținea dreptul de proprietate asupra unei porțiuni de teren cu suprafața de 9,6 ha.

De asemenea, partea apelantă a criticat concluzia instanței de fond cu privire la neatragerea SA „Crioconstrucția” în procedura administrativă inițiată la cererea SRL „Capital Extract”, or, pe lângă faptul că participarea la concurs era publică și deschisă oricărui solicitant.

Suplimentar, apelantul a susținut că la 10 februarie 2022, când a fost inițiată procedura, SA „Crioconstrucția” nu a formulat nicio cerere, nu deținea un drept afectat direct și nu avea un interes juridic actual, astfel încât Ministerul Mediului nu avea obligația de a o notifica sau atrage în procedură. Totodată, Ministerul nu avea obligația de a înștiința agenții economici cu privire la sectoarele de subsol ori de a le propune participarea la concurs. S-a precizat că sectorul solicitat de SRL „Capital Extract” nu era alăturat zăcământului de nisip-prundiș „*****”, aflat la balanța SA „Crioconstrucția”, acestea fiind situate la o distanță de 500 m unul de celălalt.

Cu privire la pretinsa neaplicare a prevederilor art. 21 lit. g) din Codul subsolului, s-a invocat faptul că prin răspunsul nr. 09-07/892 din 12 mai 2023, SA „Crioconstrucția” a fost informată despre imposibilitatea satisfacerii cererii, deoarece suprafața de 9,6 ha făcea parte din sectorul solicitat anterior de SRL „Capital Extract”, urmând să fie scoasă la concurs. În acest context, la data depunerii cererii SA „Crioconstrucția” - 28 martie 2023, existau deja cererea SRL „Capital Extract” din 10 februarie 2022, Concluzia geologică nr. 179/07 din 10 martie 2022, emisă în temeiul pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 570/2009, precum și procedura de includere a sectorului în lista sectoarelor scoase la concurs.

Prin urmare, s-a susținut că atribuirea directă a sectorului fără concurs nu mai era posibilă.

De asemenea, apelantul a subliniat succesiunea cronologică a demersurilor: 10 februarie 2022 – cererea SRL „Capital Extract”, iar 28 martie 2023 – cererea SA „Crioconstrucția”, astfel că autoritatea publică nu putea ignora o cerere anterioară, înregistrată și examinată potrivit procedurii legale, în favoarea unei cereri ulterioare, întrucât ar fi încălcate principiul egalității de tratament, principiul securității juridice și interdicția arbitrariului administrativ.

Totodată, s-a criticat concluzia instanței de fond referitoare la irelevanța dreptului de proprietate al SRL „Capital Extract” asupra terenului cu suprafața de 9,6 ha, deoarece potrivit pct. 211 din Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru dreptul de folosință asupra sectoarelor de subsol (*aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 570/2009, Anexa nr. 2*), dreptul de proprietate asupra terenului și istoricul pozitiv de activitate constituie criterii de evaluare a ofertelor.

De asemenea, Ministerul Mediului a invocat existența unui prejudiciu cauzat

mediului și statului de către SA „Crioconstrucția” în urma efectuării lucrărilor de valorificare a zăcământului cu abateri de la legislația subsolului, prejudiciu stabilit prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2018, dar care nu a fost recuperat până la acel moment.

În final, apelantul a remarcat competența exclusivă a Ministerului Mediului de a aproba lista sectoarelor de subsol scoase la concurs, în temeiul art. 10 lit. c) din Codul subsolului, precum și exercitarea dreptului discreționar în limitele art. 16 alin. (1) din Codul administrativ.

Argumentele participanților în cadrul ședinței de judecată

Reprezentantul apelantei SRL „Capital Extract” – avocatul Grosu Vladimir, a susținut argumentele expuse în cererea de apel, solicitând admiterea acesteia în formula înaintată.

Reprezentantul apelantului Ministerul Mediului, nu s-a prezentat și nu a înaintat cerere de amânarea sau examinare a cauzei în lipsă, deși procedura de citare legală a fost respectată, iar cererea de amânare înaintată de reprezentantul intimatului SA „Crioconstrucția” a fost respinsă ca neîntemeiată, motiv din care, pornind de la reglementările art. 239 alin. (2) Cod administrativ, Completul judiciar a dispus judecarea cauzei în absența participanților neprezenți.

Aprecierea instanței de apel

- *Cu referire la admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ:*

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În temeiul art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) și (2) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act

administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ). Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Potrivit art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Dispoziția art. 207 alin. (2) Cod administrativ, prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 din Codul administrativ - procedura prealabilă; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

În temeiul art. 209 alin. (1) și (2) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

La caz, analizând lucrările cauzei în coroborare cu înscrisurile dosarului administrativ, instanța de apel atestă că nu s-a constatat că: ar exista o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; ar exista o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare sau; la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 Cod administrativ; acțiunea nu a fost semnată și depusă în interesele SA „Crioconstrucția", iar reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Având în vedere că în procesul examinării cererii de apel, nu au fost constatate circumstanțe care să determine inadmisibilitatea acțiunii, etapa verificării admisibilității fiind depășită, iar apelul declarat întrunește condițiile prevederilor art. 212, 233-234 Cod administrativ, fiind depus în termen, de către persoana îndreptățită, cu respectarea cerințelor de formă și conținut prevăzute de lege, Completul consideră că litigiul urmează a fi examinat în fond, prin aprecierea argumentelor invocate și a probatoriului administrat.

- *Cu referire la fondul cauzei de contencios administrativ:*

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe atacată cu apel, prin prisma lucrărilor din dosar, Completul judiciar statuează că apelurile declarate sunt întemeiate și în raport cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, urmează a fi admise, iar hotărârea instanței de fond, casată integral, cu emiterea unei noi hotărâri din considerentele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Astfel, conform art. 219 alin. (1) – (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din

acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Potrivit art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93.

Din conținutul art. 93 Cod administrativ, rezultă că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

De asemenea, Completul subliniază că în limitele apelului, instanța verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele ce nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În fapt, din lucrările cauzei se atestă că la 10 februarie 2022, SRL „Capital Extract" s-a adresat Ministerului Mediului cu cerere cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru obținerea dreptului de folosință asupra unui sector de subsol cu suprafața de 28,96 ha, situat în extravilanul or. *****, în scopul efectuării explorărilor geologice pentru depistarea acumulărilor de nisip și nisip-prundiș.

La 10 martie 2022, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale a examinat materialele și informațiile existente în Fondul de Stat de informații cu privire la subsol și în temeiul pct. 8 al Regulamentului cu privire la modul de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol (*Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 570/2009*), a întocmit Concluzia geologică nr. 179/07 din 10 martie 2022, transmițând-o Ministerului Mediului pentru adoptarea deciziei conform pct. 9 și pct. 10 ale Regulamentului.

La 28 martie 2023, SA „Crioconstrucția" s-a adresat Ministerului Mediului cu cerere cu privire la atribuirea în folosință, fără concurs, a unui sector de subsol alăturat zăcământului exploatat de nisip-prundiș „*****" (partea de Est), s. *****, r-nul *****, în baza contractului nr. 196 din 28 octombrie 2014, pentru efectuarea cercetărilor geologice suplimentare ale zăcământului.

Prin răspunsul nr. 09-07/892 din 12 mai 2023, Ministerul Mediului a comunicat SA „Crioconstrucția" despre imposibilitatea satisfacerii cererii, explicând că o parte din sectorul solicitat, cu suprafața de 9,6 ha, făcea parte din sectorul solicitat anterior de SRL „Capital Extract", propunându-i SA „Crioconstrucția" modificarea suprafeței sectorului solicitat, prin ajustarea limitelor acestuia.

Ulterior, la 17 mai 2023 Ministerul Mediului a emis ordinul nr. 82 „*cu privire la aprobarea listei cu sectorul de subsol scos la concurs pentru cercetare geologică, în scopul evaluării rezervelor de nisip și nisip-prundiș, cu suprafața de 28,96 ha*".

Nefiind de acord cu poziția Ministerului Mediului, la 30 mai 2023, SA „Crioconstrucția” a depus cerere prealabilă, prin care a solicitat: suspendarea examinării cererii SRL „Capital Extract” privind atribuirea sectorului de subsol; anularea deciziei privind includerea sectorului solicitat în lista sectoarelor scoase la concurs; adoptarea unei decizii favorabile privind atribuirea în folosință SA „Crioconstrucția” a sectorului de subsol alăturat zăcământului exploatat, pentru efectuarea cercetărilor geologice suplimentare.

Prin răspunsul Ministerului Mediului nr. 13-05/1268 din 20 iunie 2023, au fost respinse solicitările formulate de SA „Crioconstrucția” în cererea prealabilă.

Astfel, invocând dezacord cu soluția adoptată de autoritatea publică, SA „Crioconstrucția” s-a adresat cu prezența acțiune, concretizată pe parcurs, solicitând anularea deciziei Ministerului Mediului nr. 09-07/892 din 12 mai 2023 și nr. 13-05/1268 din 20 iunie 2023, anularea ordinului Ministerului Mediului nr. 82 din 17 mai 2023 și obligarea Ministerului Mediului să emită actul administrativ favorabil cu privire la atribuirea în folosință SA „Crioconstrucția” a sectorului de subsol alăturat zăcământului exploatat pentru efectuarea cercetărilor geologice suplimentare în scopul stabilirii conturului integral al zăcământului și asigurarea folosirii raționale și complexe a subsolului.

Fiind învestită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea din 30 octombrie 2025, Judecătoria Chișinău sediul Centru, a admis acțiunea înaintată de SA „Crioconstrucția”.

În materie de drept, potrivit art. 10 lit. c) din Codul subsolului nr. 3 din 02 februarie 2009, de competenta Ministerului Mediului sunt aprobarea listei sectoarelor de subsol scoase la concurs pentru dreptul de folosire a acestora.

Conform art. 16 alin. (1)-(4) din Codul subsolului, temeiurile de apariție a dreptului de folosință asupra sectoarelor de subsol sunt:

1) hotărârea Guvernului, adoptată: a) ca urmare a concursului pentru dreptul de explorare sau extragere a substanțelor minerale utile de importanță națională în bază de concesiune, conform Legii nr. 534-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la concesiuni: b) în scopul înhumării (depozitării) substanțelor nocive și deșeurilor industriale în straturile adânci: c) în vederea organizării obiectivelor geologice de importanță națională, protejate de stat: d) în alte cazuri prevăzute de lege;

2) hotărârea Ministerului Mediului privind transmiterea sectoarelor de subsol în folosință în scopul cercetării geologice, extragerii substanțelor minerale utile, construirii și/sau exploatării construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile, precum și în alte scopuri, cu excepția cazurilor determinate la pct. 1);

3) transmiterea ori trecerea dreptului de folosință asupra sectoarelor de subsol conform prevederilor legislației civile cu privire la succesiunea de drept în cazul reorganizării persoanei juridice;

4) stabilirea și confirmarea faptului descoperirii zăcământului de substanțe minerale utile de către beneficiarul subsolului ca urmare a lucrărilor efectuate pe bază de concurs din contul mijloacelor financiare proprii.

Potrivit art. 20 alin. (1)-(3) din Codul subsolului nr. 3 din 02 februarie 2009, concursul pentru dreptul de folosință asupra sectoarelor de subsol pentru prospecțiuni și explorări sau pentru extragerea substanțelor minerale utile se organizează de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale în modul stabilit de Guvern. Tenderul pentru atribuirea sectoarelor de subsol în baza contractelor de concesiune se organizează conform prevederilor Legii nr. 534-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la concesiuni. Lista sectoarelor de subsol propuse spre atribuire în folosință se întocmește de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale și se aprobă de Ministerul Mediului, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 9 lit. e).

Conform art. 21 lit. g) din Cod, sectoarele de subsol se atribuie în folosință fără concurs pentru explorarea, explorarea geologică suplimentară pentru sporirea rezervelor sau extragerea substanțelor minerale utile dacă sectorul de subsol solicitat este alăturat zăcământului de substanțe minerale utile de același tip, exploatat de solicitant.

În conformitate cu art. 22 alin. (1)-(3) din Codul subsolului, sectoarele de subsol se atribuie în folosință sub formă de perimetru geologic sau minier. Perimetrul geologic determină suprafața sectorului atribuit în folosință, cu limitare în adâncime sau fără limitare. Limitarea în adâncime poate fi stabilită în metri, calculați de la suprafață sau legați de un anumit contact geologic (litologic, de vârstă ș.a.). În limitele perimetrului geologic pot concomitent efectua lucrări mai mulți beneficiari ai subsolului, cu condiția cercetării geologice a diverse tipuri de substanțe minerale utile. Relațiile dintre beneficiarii subsolului, în aceste cazuri, sunt prevăzute în contractele pentru folosirea sectoarelor de subsol.

De asemenea, conform pct. 4 din Regulamentul cu privire la modul de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol (*Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 570 din 11 septembrie 2009*), pentru obținerea dreptului de folosință asupra sectoarelor de subsol în scopul extragerii substanțelor minerale utile, solicitantul va depune la Ministerul Mediului o cerere, în care va indica forma juridică de organizare și elementele de identificare, datele privind dispunerea de mijloace financiare, de utilaj tehnologic special și de specialiști pentru efectuarea tipului respectiv de lucrări la folosirea subsolului, denumirea zăcământului, precum și nota explicativă, cu argumentarea necesității de atribuire în folosință.

În conformitate cu pct. 8 din Regulament, Ministerul Mediului verifică setul de documente anexat la cerere conform cerințelor capitolului II al prezentului Regulament, după care îl transmite Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale pentru întocmirea concluziei geologice, în care se indică datele despre lucrările de explorare geologică efectuate din contul mijloacelor bugetului de stat sau agenților

economici și suma care urmează a fi restituită statului pentru lucrările de explorare efectuate anterior. Se prezintă informația privind condițiile geologice, hidrogeologice, litologice, precum și date privind existența în regiunea dată a zăcămintelor de substanțe minerale utile explorate, aflate în rezervă de tipul respectiv de substanțe minerale utile explorate și exploatate. Termenul de pregătire a concluziei respective nu va depăși 15 zile de la ziua înregistrării documentelor la Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, după care materialele se restituie Ministerului Mediului.

În sensul normelor citate supra și a circumstanțelor constatate în cadrul procesului de judecată, Completul specializat reține că soluția primei instanțe este neîntemeiată, fiind rezultatul unei interpretări și aplicări eronate a normelor de drept material și procedural, de altfel, instanța de fond a acordat o interpretare excesivă dispozițiilor art. 21 lit. g) din Codul subsolului, considerând că simpla existență a unui zăcământ exploatat de SA „Crioconstrucția” și pretinsa alăturare a sectorului solicitat generează în mod automat un drept subiectiv al acesteia la atribuirea sectorului de subsol fără concurs.

Astfel, Completul de judecată reiterează că SRL „Capital Extract” s-a adresat Ministerului Mediului încă la 10 februarie 2022, solicitând organizarea și desfășurarea concursului pentru obținerea dreptului de folosință asupra sectorului de subsol cu suprafața de 28,96 ha, situat în extravilanul or. *****, în scopul efectuării explorărilor geologice pentru depistarea acumulărilor de nisip și nisip-prundiș, iar la 10 martie 2022, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale a examinat materialele și informațiile din Fondul de Stat de informații cu privire la subsolul și în temeiul pct. 8 din Regulamentul cu privire la modul de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol, a întocmit Concluzia geologică nr. 179/07 din 10 martie 2022, care a fost transmisă Ministerului Mediului pentru continuarea procedurii prevăzute de pct. 9 și pct. 10 din Regulament.

Astfel, întrucât cererea SA „Crioconstrucția” din 28 martie 2023 cu privire la atribuirea fără concurs a sectorului de subsol pretins alăturat zăcământului „*****” (partea de Est), în baza contractului nr. 196 din 28 octombrie 2014, a fost depusă în timp ce procedura inițiată anterior la cererea SRL „Capital Extract” era în curs de finalizare și sectorul urma a fi inclus în lista celor scoase la concurs, Completul de judecată notează că autoritatea publică nu putea pur și simplu să ignore cererea SRL „Capital Extract” din 10 februarie 2022, concluzia geologică din 10 martie 2022 și procedura administrativă subsecventă, pentru a acorda, în mod direct, unui alt solicitant un sector care făcea deja obiectul unei proceduri administrative legal inițiate. O asemenea conduită ar fi contrară principiilor egalității de tratament, securității juridice și interdicției arbitrariului administrativ, permițând ca o cerere ulterioară să înlăture efectele unei proceduri legal inițiate.

Prin urmare, constatarea instanței de fond că Ministerul Mediului trebuia să dea prioritate SA „Crioconstrucția” exclusiv în temeiul art. 21 lit. g) din Codul subsolului este nefondată, deoarece dreptul prevăzut la norma citată nu poate fi analizat izolat, cu ignorarea unei proceduri administrative anterior inițiate și aflate în derulare.

În altă ordine de idei, Completul de judecată apreciază ca eronată concluzia instanței de fond cu privire la existența unei obligații a Ministerului de a atrage SA „Crioconstrucția” în procedura inițiată la cererea SRL „Capital Extract”, deoarece la data inițierii procedurii – 10 februarie 2022, SA „Crioconstrucția” nu a depus nicio cerere cu privire la sectorul respectiv, nu a revendicat atribuirea acestuia, nu a invocat aplicarea art. 21 lit. g) din Codul subsolului, nu a formulat o pretenție administrativă concretă față de sectorul solicitat de SRL „Capital Extract” și respectiv, nu a demonstrat existența unui interes juridic actual și individualizat care să impună atragerea sa în procedură.

De altfel, pe lângă faptul că cererea SA „Crioconstrucția” a fost depusă abia la 28 martie 2023, la mai bine de un an de la inițierea procedurii administrative de către SRL „Capital Extract”, instanța de apel consideră că autorității publice nu-i putea fi imputată obligația de a identifica, notifica și atrage în procedură toate persoanele care, eventual, ar putea formula ulterior pretenții asupra aceluiași sector de subsol. O asemenea interpretare ar transforma procedura administrativă într-un mecanism de notificare preventivă a unor potențiali solicitanți și ar extinde, în mod nejustificat, obligațiile autorității dincolo de limitele stabilite de Codul administrativ.

Mai mult, Completul de judecată reține că nu poate fi identificat un drept subiectiv, existent în patrimoniul SA „Crioconstrucția” la data de 10 februarie 2022, care să fi fost afectat în mod direct prin inițierea și desfășurarea procedurii administrative la cererea SRL „Capital Extract”, iar faptul că SA „Crioconstrucția” deținea, în temeiul contractului nr.196 din 28 octombrie 2014, un drept de folosință asupra unui anumit sector de subsol nu îi conferea, un drept asupra sectoarelor de subsol învecinate și nici un drept de preferință sau exclusivitate asupra unui sector solicitat ulterior de un alt agent economic.

Prin urmare, simpla proximitate a sectoarelor ori existența unui raport juridic anterior cu autoritatea publică nu este suficientă pentru a demonstra existența unui drept subiectiv afectat ori a unui interes juridic legitim care să impună participarea SA „Crioconstrucția” la procedura inițiată de SRL „Capital Extract”.

Contextual, un aspect esențial, insuficient analizat de instanța de fond, îl constituie însăși premisa aplicării art. 21 lit. g) din Codul subsolului, deoarece pentru aplicarea acestei norme nu este suficient ca solicitantul să dețină un drept asupra unui zăcământ și să pretindă că sectorul solicitat este „alăturat”. Condiția

alăturării trebuie să fie stabilită obiectiv, în raport cu limitele cadastrale și coordonatele sectorului de subsol.

Potrivit poziției Ministerului, sectorul solicitat de SRL „Capital Extract” nu este alăturat zăcământului de nisip-prundiș „*****”, exploatat de SA „Crioconstrucția”, cele două fiind situate la o distanță de aproximativ 500 m.

În sens tehnic și juridic, noțiunea de sector „alăturat” presupune existența unei contiguități spațiale între limitele celor două sectoare, respectiv existența cel puțin a unui segment comun de frontieră în proiecție planimetrică, determinat prin coordonatele punctelor unghiulare.

La caz, deși a afirmat existența acestei condiții, instanța de fond nu a demonstrat, printr-o analiză tehnică a coordonatelor și limitelor sectoarelor, că aceasta este într-adevăr întrunită.

Prin urmare, instanța nu putea concluziona că SA „Crioconstrucția” beneficiază automat de regimul art. 21 lit. g) fără să stabilească în mod obiectiv și neechivoc dacă sectorul solicitat corespunde cerinței de „alăturare” prevăzute de lege.

Suplimentar, instanța de apel menționează că art. 21 lit. g) din Codul subsolului, nu conferă SA „Crioconstrucția” un drept absolut și prioritar de a obține sectorul solicitat fără concurs. Prin urmare, sintagma „fără concurs” nu instituie un drept automat asupra oricărui sector indicat de solicitant, ci trebuie interpretată în coroborare cu ansamblul normelor privind atribuirea sectoarelor de subsol și cu situația juridică concretă a acestora.

Aplicarea acestei norme presupune verificarea, în primul rând, a faptului că sectorul solicitat este efectiv alăturat zăcământului exploatat de solicitant, precum și a eventualelor drepturi și interese juridice ale terților asupra acestuia și a compatibilității atribuirii directe cu procedurile administrative deja inițiate.

Prin urmare, dreptul de a solicita atribuirea fără concurs nu echivalează cu un drept necondiționat de a dobândi sectorul solicitat, iar instanța de fond a omis să analizeze aceste condiții în raport cu circumstanțele concrete ale cauzei.

Concomitent, instanța de apel consideră nefondată și restrictivă poziția instanței de fond cu referire la dreptul de proprietate al SRL „Capital Extract” asupra terenului cu suprafața de 9,6 ha, întrucât aceasta ignoră condițiile concrete de exercitare a dreptului de folosință asupra subsolului.

Astfel, deși resursele minerale constituie proprietate publică a statului, potrivit art. 46 din Constituție și art. 463 Cod civil, dreptul proprietarului terenului asupra acestuia și asupra utilizării sale nu poate fi ignorat. Prin urmare, exercitarea efectivă a dreptului asupra sectorului de subsol presupune accesul pe teren, efectuarea lucrărilor și cercetărilor geologice, utilizarea tehnicii și realizarea altor operațiuni materiale.

Așadar, atribuirea unui sector de subsol nu poate fi analizată izolat de regimul juridic al terenului pe care acesta se află, fiind necesar să se stabilească în ce

condiții solicitantul ar putea avea acces și desfășura lucrări pe terenul proprietatea SRL „Capital Extract”. Astfel, ignorarea dreptului de proprietate asupra terenului reprezintă o omisiune esențială a instanței de fond, relevantă pentru aprecierea posibilității reale și legale de exercitare a dreptului pretins asupra sectorului de subsol.

Instanța de apel menționează că nici pretinsa atitudine favorizată a Ministerului Mediului față de SRL „Capital Extract”, manifestată prin respingerea cererii SA „Crioconstrucția” în scopul protejării intereselor acestui agent economic, nu a fost suficient fundamentată și nici elucidată corespunzător în cauză.

Astfel, din circumstanțele speței rezultă că atribuirea sectorului a fost rezultatul unei proceduri administrative inițiate anterior la cererea SRL „Capital Extract”, în cadrul căreia au fost efectuate demersurile și verificările prevăzute de lege.

De altfel, prin ordinul nr. 82 din 17 mai 2023, Ministerul Mediului a aprobat lista sectorului de subsol cu suprafața de 28,96 ha, propus pentru concurs în vederea cercetării geologice și evaluării rezervelor de nisip și nisip-prundiș, iar prin urmare, SRL „Capital Extract” nu a dobândit dreptul de folosință asupra sectorului prin simpla depunere a cererii din 10 februarie 2022, ci a fost inițiată procedura concursuală, iar faptul că SRL „Capital Extract” a fost primul solicitant, obliga autoritatea să-i examineze cererea conform procedurii legale.

Este neîntemeiată susținerea SA „Crioconstrucția” preluată de instanța de fond cu privire la nemotivarea actului nr. 09-07/892 din 12 mai 2023, deoarece motivul refuzului Ministerului Mediului a fost indicat concret și anume faptul că suprafața de 9,6 ha din sectorul solicitat de SA „Crioconstrucția” se suprapunea cu sectorul solicitat anterior de SRL „Capital Extract” pentru cercetări geologice.

Totodată, reclamantei i s-a propus ajustarea limitelor sectorului în coordonare cu Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, iar prin răspunsul nr.13-05/1268 din 20 iunie 2023 Ministerul și-a explicat suplimentar poziția, indicând procedura de urmat.

Prin urmare, motivarea actului a existat, iar dezacordul reclamantei sau al instanței cu temeinicia acesteia nu poate fi confundat cu lipsa motivării. Instanța de fond a confundat, astfel, pretinsa netemeinicie a motivelor cu nemotivarea actului administrativ.

În concluzie, Completul de judecată consideră neîntemeiat raționamentul instanței de fond potrivit căruia Ministerul Mediului ar fi fost obligat să atribuie SA „Crioconstrucția”, fără concurs, sectorul de subsol solicitat, respectiv în lipsa stabilirii certe a tuturor condițiilor prevăzute de art. 21 lit. g) din Codul subsolului, în condițiile existenței unei proceduri administrative anterior inițiate la cererea SRL „Capital Extract”, precum și în condițiile existenței unor drepturi asupra terenului de 9,6 ha, instanța de fond nu era îndreptățită nici să anuleze acest act, nici să oblige Ministerul Mediului la emiterea actului administrativ favorabil.

În consecință, concluzia instanței de fond este considerată neîntemeiată, condiție în care, apelurile declarate de Ministerul Mediului și avocatul Grosu Vladimir în interesele SRL „Capital Extract” urmează a fi admise, iar hotărârea primei instanțe casată, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care acțiunea în contencios administrativ înaintată de SA „Crioconstrucția” să fie respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se admit apelurile declarate de Ministerul Mediului și avocatul Grosu Vladimir în interesele SRL „Capital Extract”.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 30 octombrie 2025 și se emite o nouă decizie, prin care:

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de SA „Crioconstrucția” împotriva Ministerului Mediului, persoană terță SRL „Capital Extract” cu privire la anularea deciziei nr. 09-07/892 din 12 mai 2023, a ordinului nr. 82 din 17 mai 2023 și a deciziei adoptată în procedura prealabilă nr. 13-05/1268 din 20 iunie 2023 și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil cu privire la atribuirea în folosință a sectorului de subsol alăturat zăcământului, deja exploatat în baza contractului nr. 196 din 28 octombrie 2014, se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei